

Mededelingen van de Nederlandse Bosbouw Vereniging

OPENINGSREDE VAN DE VOORZITTER J. H. BECKING
OP DE NAJAARSVERGADERING VAN DE
NEDERLANDSE BOSBOUW VERENIGING
TE OUD LEUSEN OP 24 OKT. 1958

Dames en Heren,

Mag ik U allen namens het bestuur van harte welkom heten in het conferentie-oord "Vechtstroom". Na de door het bezoek aan de Expo wat kostbaar geworden voorjaarsvergadering, heeft het bestuur het raadzaam geacht de najaarsvergadering wat economischer te organiseren. Dank zij de voortvarendheid van onze secretaris menen wij daarin op bevredigende wijze te zijn geslaagd. In het bijzonder moge ik hier welkom heten de directie van het Staatsbosbeheer, de vertegenwoordigers van het Bosschap en de nauw aan onze vereniging verbonden Nederlandse Vereniging van Boseigenaren, wier tegenwoordigheid wij steeds bijzonder op prijs stellen.

Wij mochten deze middag reeds een interessante excursie maken op het landgoed van de heer Graaf van Rechteren-Limpurg onder leiding van de heer Roelfsing, hoofd van het rentambt Zwolle van de Nederlandse Heidemaatschappij. Voor morgen staat een excursie in de boswachterij Ommen onder leiding van ir. Sikkel op het programma.

Helaas moet ik dit jaar mijn beschouwingen over de afgelopen periode beginnen met het betreuren van enige leden, die ons door de dood ontvielen. Op 23 augustus kwam door een noodlottig ongeval mr. P. J. L. Engels, nog pas sedert kort adjunct-secretaris van het Bosschap, om het leven en op 30 augustus overleed de heer J. R. Koning, oud-hoofd van de afdeling beplantingen bij de dienst van Publieke Werken te Amsterdam. Wij willen hen met een ogenblik stilte herdenken.

Tot onze vereniging traden toe de heren ir. H. W. Japing, mr. A. H. W. Oudemans en Th. J. C. Oudemans, die ik, voor zover zij hier aanwezig zijn, van harte welkom wil heten in onze kring.

De Commissie inzake het gebruik en de verwerking van Inlands hout in Nederland, onder voorzitterschap van ir. Schenkenberg van Mierop, heeft in juli besloten een onderzoek in te stellen naar de bruikbaarheid van in Nederland gegroeid douglashout voor verschillende doeleinden. Daartoe werden enige proefwagons douglas-mijnhout ter onderzoek naar de mijnen gezonden. Voorts zal de firma Halbertsma te Grouw tegen kostprijs nagaan in hoeverre in Nederland gegroeid douglashout geschikt is voor fineer, en zal tenslotte ir. Klasema een kleine praktijkproef aanzetten van gecreosoteerd douglas-damwand. Wij zien het resultaat van deze proefnemingen met belangstelling tegemoet.

Daarnaast komt het mij echter gewenst voor, dat ook van producenten-

zijde alle aandacht wordt besteed aan de kwaliteit van ons douglashout. Ik denk in dit verband aan de invloed van de standruimte der bomen op het diameterverval in de stam en op het tijdig opsnoeien van het stamhout ter verkrijging van kwastvrij hout.

Hiermede kom ik vanzelf reeds op een tweede punt, dat tegenwoordig in het brandpunt van de belangstelling staat en velen van ons bezig houdt, en dat is de zorgwekkende ontwikkeling van de algemene conjunctuur, die zich manifesteert in een vrij scherpe daling der houtprijzen, gepaard aan een voortgaande stijging der arbeidslonen. Met het oog hierop verdient de bestudering van de ontwikkeling van de houtmarkt thans wel bijzondere aandacht en ik acht het een gelukkige gedachte, dat de Studiekring van de Nederlandse Bosbouw Vereniging de houtafzet als onderwerp voor de eerstvolgende bijeenkomst in februari 1959 heeft gekozen.

Meer en meer blijkt, dat in het houtverbruik van de West-Europese landen naast de steeds voorkomende conjunctuurschommelingen zich ook structurele wijzigingen gaan aftekenen. Het opvallendst zijn deze bij het gebruik van de kleine houtsortimenten. Het verbruik van deze sortimenten in de landbouw en de mijnbouw neemt door gewijzigde productiemethoden in die bedrijfstakken gestadig af en de bosbouw zal zich in de toekomst meer moeten richten op het voortbrengen van grondstoffen, die geschikt zijn voor een industriële verwerking. Deze omwenteling behoeft voor de bosbouw nog niet funest te zijn; naar mijn mening zal het hout op de algemene grondstoffenmarkt zeker zijn plaats kunnen behouden. Maar wel zal het nodig zijn, dat men zich meer dan tot nu toe vaak het geval is geweest, rekenschap gaat geven van een rationele voortbrenging van producten, die de markt vraagt. Zo zal de teelt van zwaar hout, zo dit niet voor schilhout geschikt is, niet meer lonend zijn. De massale, goedkope productie van grondstof zal steeds meer op de voorgrond treden.

Een andere belangrijke omstandigheid is, dat de plaatselijke houtproductie zich zodanig zal moeten weten te organiseren, dat de ontwikkeling van een plaatselijke houtindustrie mogelijk wordt. Hout blijft nu eenmaal een volumineus artikel, dat in onbewerkte vorm geen hoge transportkosten kan verdragen. Aan een harmonische ontwikkeling van houtproductie en houtindustrie heeft in Nederland nog veel ontbroken, en daaraan is mijns inziens de scherpe prijsdaling gedeeltelijk te wijten. Het is te hopen dat de Nederlandse houtproducenten de noodzaak van een gezamenlijk georganiseerde productie zullen gaan inzien, daar dit de noodzakelijke basis vormt, waarop zich een plaatselijke houtindustrie kan ontwikkelen, die hun een blijvend lonende afzet van de producten kan waarborgen.

Hoe het ook zij, wij staan aan de vooravond van een nieuwe ontwikkelingsfase in de Nederlandse bosbouw, die een meer doelbewuste economische voortbrenging eist. Een gelukkige omstandigheid hierbij is, dat de rationalisatie der boswerkzaamheden de laatste jaren reeds zulke goede vorderingen heeft gemaakt. Men zal op deze weg vastberaden voort moeten gaan. Anderzijds zal men deze rationalisatie niet enkel tot de arbeid kunnen beperken. Arbeid is slechts één der productiemiddelen van de bosbouw, even belangrijk is zeker het rationeel gebruik van het kapitaal, dat door de bedrijfsregeling dient te worden verzorgd.

Het heeft immers weinig zin, dat men aan de ene kant spaart en het

aan de andere zijde met handenvol uitgooit. Maar ook in dit opzicht is er naar mijn mening voor Nederland een lichtpunt, en ik kom daardoor eerst tot een derde punt, dat ik bij de opening van deze vergadering even wil memoreren.

Op 17 september j.l. is bij Koninklijke Boodschap aan de Tweede Kamer van de Staten Generaal een ontwerp-boswet ingediend, inhoudende nieuwe bepalingen ter bewaring van bossen en houtopstanden, met een door de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening en de Staatssecretaris van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen ondertekende Memorie van Toelichting.

Aan dit ontwerp van wet is een lange wordingsgeschiedenis voorafgegaan, die U allen wel bekend zal zijn. In deze wet is de voor de instandhouding van het bosareaal nodige herplantplicht vastgelegd, de mogelijkheid van een kapverbod in verband met erosie, natuur- en landschaps-schoon geopend en in de instelling van een bosbouwvoorlichtingsraad voorzien. Alles zeer nuttige zaken, die wij allen ongetwijfeld zullen tejuichen.

Nog even moge ik stilstaan bij de Bosbouwvoorlichtingsraad. Deze Raad heeft tot taak de Minister desgevraagd of eigener beweging van advies te dienen in voorlichtingszaken betreffende de bosbouw en de houtteelt. De Raad bestaat uit tenminste elf en ten hoogste zestien leden, die voor minstens de helft worden benoemd op voordracht van organisaties of instellingen, die werkzaam zijn op het gebied van de bosbouw en de houtteelt. Aan de Raad kunnen voorts adviserende leden worden toegevoegd.

In de Memorie van Toelichting valt verder te lezen, dat op het gebied van de landbouw de betekenis van een deugdelijke voorlichting gebaseerd op de vorderingen van wetenschappelijk onderzoek en in nauw verband met het onderwijs in de loop van deze eeuw op overtuigende wijze is bewezen. Ook op het gebied van de bosbouw en de houtteelt bestaat aan een dergelijke voorlichting grote behoefte. De Bosbouwvoorlichtingsraad zal derhalve een belangrijke stimulerende en samenbindende factor kunnen vormen voor een goede ontwikkeling van de bosbouw en de houtteelt in Nederland.

Met deze inzichten zal waarschijnlijk wel ieder onzer geheel kunnen instemmen.

De Minister heeft in afwachting van de tot stand koming van deze wet alvast een voorlopige Bosbouwvoorlichtingsraad benoemd van elf leden en een adviserend lid onder voorzitterschap van mr. van Tets van Goudriaan, zoals U in de juni-aflevering van ons tijdschrift hebt kunnen lezen. Het is mij daarbij opgevallen, dat in dit college geen vertegenwoordiger van het Hoger Bosbouwonderwijs, noch van het wetenschappelijk bosbouwonderzoek, noch van de Nederlandse Bosbouw Vereniging is opgenomen. Dit is enigszins bevreemdend, omdat bedoelde organisaties, zowel in het verleden als in het heden, onbetwistbaar waardevolle bijdragen hebben geleverd voor de bevordering van de bosbouw en de houtteelt in Nederland, en naar de bewoordingen van de Memorie van Toelichting van deze ontwerpwet zeker enige aanspraak zouden kunnen maken op een plaats in dit hoge adviescollege.

Het belangrijkste van deze ontwerpwet zie ik echter in de duidelijke uitspraak van de Regering, dat doelbewust de bevordering van de hout-

productie in Nederland wordt overgelaten aan het georganiseerde bedrijfsleven zelf, met name het Bosschap.

Dit is het lichtpunt, waarop ik zoëven doelde. Nederland heeft in tegenstelling met de andere Europese landen een publiekrechtelijk georganiseerde bedrijfstak, die alle bij die bedrijfstak belanghebbenden omvat. Voor het Bosschap is derhalve de mogelijkheid geopend de binnenlandse houtproductie te bevorderen en deugdelijk te organiseren. Dit zal voor deze jonge organisatie een zeer moeilijke en zware taak zijn. Naar wij allen hopen, zal het Bosschap deze op bevredigende wijze weten te volbrengen.

Ook de inpassing van de bosbouw in de Europese Economische Gemeenschap, waarover U in het augustus-nummer van ons tijdschrift enige beschouwingen vindt, stelt het Bosschap voor een moeilijke beslissing, waarop ik echter thans niet verder in wil gaan.

Een laatste gebeurtenis, die ik tenslotte nog even wil vermelden, is de oprichting van de Stichting „Middelbaar Bosbouwonderwijs”, onder voorzitterschap van ir. Schenken van Mierop, die ten doel heeft het bevorderen van een doelmatige opleiding van middelbare krachten aan de bosbouwkundige afdeling van de Middelbare Bosbouw- en Cultuurtechnische School van de Nederlandse Heidemaatschappij. Wij wensen deze nieuwe Stichting veel succes toe.

En hiermede verklaar ik deze algemene vergadering voor geopend.

PERSONALIA

Bij het Staatsbosbeheer werden de houtvesters ir. B. J. L. Beunders en ir. A. F. ten Bruggencate, alsmede de bosbouwconsulenten ir. W. L. Jansen, ir. J. F. A. Molenaars en ir. J. L. F. Overbeek bevorderd tot hoofdingenieur.

ADRESVERANDERINGEN

P. A. Ledeboer verhuisde te Enschede naar huize „Oldenzaalse Veen”, Lossersestraat 497; Ir. W. Thijsen van Arnhem naar Ommen, „t Weversnest”, Vakantievreugd; Mr. Ph. Suringar en mevr. A. Suringar-Everts van Hoogeveen naar Assen, Van der Feltzpark 5.

TIJDSCHRIFT

Op de algemene ledenvergadering van onze vereniging is thans besloten geheel af te stappen van de oude spelling, dus ook in de naam van de vereniging. Wij zijn hier zeer dankbaar voor, daar ons werk er door wordt vereenvoudigd en wij met onze tijd mee pogen te gaan. Voor elke suggestie in die richting zijn wij steeds ontvankelijk.

Er werd een nieuw ontwerp voor onze omslag ontvangen, in nieuwe spelling. Of dit ontwerp wordt aangenomen is nog niet zeker, maar wel zeker is, dat wij zo spoedig mogelijk ook op de omslag de oude spelling hopen te verlaten.

Red. Secr.